

Hankeavustukset kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön

Hakija

Y-tunnus

0149669-3

Lahden kaupunki

Sijaintikunta

Lahti

Hakemuksen käsittelevä AVI

Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI)

Yhteystiedot

Postiosoite**Lähiosoite tai PL**

Kirkkokatu 21E

Postinumero

15140

Postitoimipaikka

LAHTI

Maksuyhteys

Tilinumero (IBAN)

[REDACTED]

Pankin tunnistetieto (BIC)

[REDACTED]

Hankkeen tiedot

Hankkeen nimi

Adapteri 2.0

Tiivistetty kuvaus hankkeesta

Adapteri 2.0 on kunnallisen nuorisotyön hanke, jolla kehitetään oppilaitosnuorisotyön muotoja ammatillisessa oppilaitoksessa sekä aloitetaan nuorisotyö kahdessa lukiossa. Hankkeen tavoitteena on tarjota oppilaitoksen hyvinvoinnin tueksi läsnä olevia ja turvallisia aikuisia täydentämään oppilaitosten yhteisöllistä hyvinvointityötä. Hankkeen sisältöjä kehitetään yhdessä opiskelijoiden kanssa heidän tarpeistaan lähtien. Hanke tuo opiskelijoille iloa ja yhteishenkeä sekä parantaa viihtyvyyttä ja kiinnittymistä oppilaitosympäristöön.

Suunniteltu kokonaiskesto

01.10.2024 - 30.09.2026

Ohjausryhmä

Virkanimike

palvelupäällikkö

Virkanimike

suunnittelija / projektipäällikkö

Virkanimike

opetusalapäällikkö

Virkanimike

opetusalapäällikkö

Virkanimike

rehtori

Virkanimike

rehtori

Virkanimike

opiskeluhoitolpalvelut-yksikön tulosityksiköpäällikkö

Virkanimike

oppilaitosnuorisotyöntekijä

Virkanimike

koulunuorisotyöntekijä

Organisaatio

Nuorisopalvelut

Organisaatio

Nuorisopalvelut

Organisaatio

Koulutuskeskus Salpaus

Organisaatio

Koulutuskeskus Salpaus

Organisaatio

Lahden lukio Gaudia

Organisaatio

Lahden Lyseo

Organisaatio

Päijät-Hämeen HVA

Organisaatio

Lahden nuorisopalvelut

Organisaatio

Lahden nuorisopalvelut

Toteutus

Toteuttaja

Toteutusalue

Lahti

Tavoitteet

Avustuksella kehitetään oppilaitosnuorisotyötä ammatillisessa oppilaitoksessa ja kaupungin lukioissa. Tarkoituksena on luoda malli toisen asteen koulutuksessa toimivasta nuorisotyöstä. Hankeavustuksella tehtävän työn tavoitteena on:

1. ehkäistä ei-toivottuja ilmiöitä, kiusaamista ja opiskelijoiden eriarvoistumista oppilaitoksen arjessa opiskelijoita osallistavalla toiminnalla.
2. tukea nuorten sosiaalisten taitojen vahvistumista.
3. kehittää ja levittää oppilaitosnuorisotyötä toisen asteen oppilaitoksissa, tavoitteena lisätä opiskelijoiden viihtymistä oppilaitoksissa.

Oppilaitoksissa työskentelevät nuorisotyöntekijät ovat oppilaitoksen ulkopuolisia läsnä olevia turvallisia aikuisia, jotka tuntevat nuorten maailman ja ovat helposti lähestyttäviä.

Toimintasuunnitelma

Hankkeen perustana on yhteistyökulttuurin rakentaminen, jossa huomioidaan opiskelijoiden osallistaminen. Nuorisotyötä tehdään yhdessä nuorten kanssa heidän ideoistaan ja tarpeistaan lähtien. Toiminnan tavoitteena on opiskelijoiden opinnoissa viihtyminen ja opintoihin sitoutuminen.

1.Toimintavuosi (koulun lukuvuosi)

Toiminnan alkaessa rekrytoidaan työntekijät. Kaksi työntekijää aloittaa 1.10.2024 ja kaksi 1.1.2025 Adapteri-hankkeen päättyessä vuoden –24 lopussa. Adapteri-hanke on toiminut ammatillisessa oppilaitoksessa, Koulutuskeskus Salpauksessa, 1.1.2023 alkaen kaksivuotisena hankkeena. Haettavalla avustuksella jatkamme nuorisotyön kehittämistä ammatillisessa oppilaitoksessa sekä lukiokoulutuksessa hyödyntämällä ensimmäisen hankkeen kokemuksia. Kokeneemmat oppilaitosnuorisotyöntekijät toimivat uusille työntekijöille mentoreina työn käynnistyessä.

Hankkeen alussa aloitetaan yhteistyön rakentaminen oppilaitosten (henkilöstö) ja hyvinvointialueen (opiskeluhoito) kanssa erityisesti lukiokoulutuksen puolella. Salpauksessa jatketaan henkilöstön tietoisuuden lisäämistä oppilaitosnuorisotyöstä ja sen mahdollisuuksista. Oppilaitosnuorisotyöntekijöiden tehtäväkuvaa tarkastellaan yhdessä työntekijöiden kanssa sekä hankkeen ohjausryhmässä, jotta saadaan oppilaitoksesta riippumatonta, tasavertaista nuorisotyötä opiskelijoille. Samalla tehtäväkuva muokataan vastaamaan käytössä olevien resurssien puitteissa niihin keskeisiin tavoitteisiin, joita hankkeelle on asetettu. Oppilaitosnuorisotyöntekijät, ammatillisen oppilaitoksen opiskelutoiminnan koordinaattori ja lukion mahdollinen yhteisöohjaaja muodostavat työryhmän, joka kytkee yhteen ja sovittaa toisiinsa heidän tuottamansa palvelut. Toimiva yhteistyö edellyttää eri ammattilaisten kesken tunnistettuja tehtäväkuvia ja vastuunjakoja, jotta kaikilla on mahdollisuus toimia parhaalla mahdollisella tavalla opiskelijoiden ja toistensa tukena.

Oppilaitosnuorisotyöntekijät tukevat kouluissa viihtymistä, ehkäisevät opiskelijoiden syrjäytymistä oppilaitosten toiminnoista ja kiinnittävät huomiota kiusaamiseen ja muihin lieveilmiöihin olemalla läsnä ja saatavilla, vaikuttamalla opiskelijoiden asenteisiin muita ihmisiä kohtaan ja nostamalla erilaisia teemoja opiskelijoiden kanssa toiminnallisilla menetelmillä. Nuorisopalveluiden kansainvälisessä nuorisotyössä toimiville eurooppalaisille vapaaehtoistyötä tekeville annetaan mahdollisuus osallistua oppilaitosnuorisotyöhön. Tämä antaa opiskelijoille mahdollisuuden tutustua muista kulttuureista tuleviin nuoriin ja saada tietoa kansainvälisen toiminnan mahdollisuuksista nuorille.

Nuorisotyöntekijät tarjoavat nuorille kokonaisvaltaista tukea, jossa nuoren tarpeet huomioidaan yksilöllisesti. Nuorisotyöntekijä oppilaitoksen kasvattajayhteisön jäsenenä täydentää nuorten tarpeisiin vastaamista. Oppilaitosnuorisotyöntekijät ovat nuoruuden asiantuntijoita ja lähempänä nuorten maailmaa kuin muu oppilaitoksen henkilökunta, joten heillä on hyvä mahdollisuus saada kontakti myös niihin nuoriin, joita oppilaitoksen henkilöstö ei tavoita. Nuorisotyöntekijät tukevat nuoria ja tarjoavat arkista keskusteluapua mieltä askarruttavissa asioissa. Nuorisotyöntekijät voivat ohjata nuoria tarvittavien palveluiden piiriin oppilaitoksen käytänteiden mukaisesti.

Ensimmäisen toimintavuoden keskeisin tehtävä on tuoda sekä nuorisotyöntekijät että heidän työnsä tutuksi oppilaitoksessa. Oppilaitoksissa on järjestetty tiloja, jossa nuorille voidaan järjestää toimintaa. Nuorisotyöntekijät keskittävät toiminnan näihin tiloihin. Toiminnan perustana on turvallinen ympäristö, jossa viettää aikaa hyyppytuntien aikana tai koulun päätyttyä häiritsemättä opetusta. Ammatillisessa koulutuksessa vierailut työsaleissa sekä kohtaamiset käytävillä ovat olleet tärkeitä. Niistä ei luovuta, mutta niiden kautta opiskelijoita ohjataan hyödyntämään oppilaitoksen tarjoamaa tilaa yhteiselle toiminnalle. Opiskelutoiminnan tiloissa tapahtuvaa tekemistä kehitetään yhdessä oppilaitosten henkilöstön (opiskelutoiminnan koordinaattori, opetusalapäällikkö, mahdollinen yhteisöohjaaja, rehtorit) kanssa ja järjestetty toiminta toteutetaan parityöskentelynä laadukkaasti työn tehostamiseksi.

Oppilaitosnuorisotyöntekijät ovat nuorisopalveluiden yhdyshenkilöitä oppilaitoksen arjessa. He suunnittelevat ja järjestävät teemallista toimintaa hyödyntäen nuorisopalveluiden eri toimintoja tehden ne samalla tutuksi oppilaitoksille. Teemallisen toiminnan lähtökohdaksi on opiskelijoiden toiveet ja tarpeet kunnallisen nuorisotyön näkökulmasta. Nuorisopalveluissa on pitkään kehitetty ns. elävää tietoa eli erilaisten teemojen käsittelyä toiminnallisilla menetelmillä, jotka sopivat nuorille paremmin. Käytössä on erilaisista aiheista valmiita toimintapaketteja oppitunneille mm. pakohuonepeleinä jne. Oppilaitosnuorisotyöntekijät ottavat haltuun näitä paketteja nuorisotiedotuksen työntekijän opastuksella ja hyödyntävät niitä jatkossa itsenäisesti omassa työssään. Yhdyshenkilöinä he voivat koordinoita monipuolisesti eri asiantuntijoita nuorisopalveluista vierailuille oppilaitoksiin: etsivää nuorisotyötä, psykososiaalisen tuen tai seksuaalikasvatuksen osajia. Tähän mennessä vierailut ovat tapahtuneet oppilaitosten aloitteesta hyvin epäsäännöllisesti ja pienelle osalle opiskelijoista. Oppilaitosnuorisotyöntekijät voivat osallistua oppilaitosten järjestämiin tapahtumiin, mutta työn ensisijainen tavoite on järjestää oppilaitoksen arkeen nuorisoyöllistä toimintaa täydentämään olemassa olevaa oppilaitosten tarjontaa.

Toimintavuoden keskeisinä tehtävinä on:

1. Työntekijöiden liittyminen oppilaitosyhteisöön
2. Toiminnan tekeminen tutuksi opiskelijoille ja oppilaitosten henkilökunnalle
3. Oppilaitostyöntekijöiden työkentän rajaaminen resurssien mukaiseksi
4. Yhteistyösuunnitelman laatiminen eri osapuolten kanssa
5. Toimintavuoden seuranta ja arviointi yhdessä opiskeluhyvinvoinnin toimijoiden ja opiskelijoiden kanssa

6. Uuden toimintatavan "nuorisotila oppilaitoksessa" kehittäminen

2. Toimintavuosi

Toisena syksynä nuorisotyöntekijöiden tulisi olla osa oppilaitosyhteisöä. Toiminta vakiinnutetaan osaksi oppilaitoksen toimintaympäristöä ja varmistetaan, että oppilaitoksessa työskentelevä henkilökunta on tietoinen oppilaitosnuorisotyöstä ja osaa hyödyntää sen tarjoamia mahdollisuuksia nuorten tukemiseen. Toimintaa kehitetään edelleen ensimmäisenä vuonna opiskelijoilta ja henkilöstöltä kerätyn palautteen perusteella vastaamaan niihin tarpeisiin, jotka vastaajat ovat kokeneet tärkeimmiksi.

Viestintää toiminnasta jatketaan edelleen sekä opiskelijoille että oppilaitosten henkilökunnalle. Suuri kohderyhmä ja isot oppilaitokset vaikeuttavat tiedon leviämistä ja siksi sitä on jatkettava koko toiminnan ajan säännöllisesti.

Toisena toimintavuotena toiminnan laadun ja tuloksellisuuden arvioinnin merkitys korostuu. Sen kautta myös tarkastellaan toiminnan jatkumisen mahdollistamista (resurssointi, toimintamalli, hallinnointi).

Toisen toimintavuoden keskeiset tehtävät:

1. Työn jatkaminen yhdessä opiskelijoiden kanssa (osallistaminen)
2. Yhteistyön merkityksen arviointi ja kehittäminen opiskelijoiden, mutta myös koko oppilaitosyhteisöjen hyvinvoinnin näkökulmasta
3. Toiminnan arviointi ja kehittäminen
4. Toiminnan jatkumisen mahdollistaminen
5. Jatkuva viestintä toiminnasta niin opiskelijoille kuin oppilaitosten henkilökunnallekin

Arviointi, seuranta ja vaikuttavuus

Hankkeen toiminnan arvioinnissa hyödynnetään Kunnallisen nuorisotyön kehittämisverkosto Kanuunan luomaa oppilaitosnuorisotyön arviointikriteeristöä. Toimintaa seurataan säännöllisillä asiakastytyväisyyskyselyillä opiskelijoille ja henkilökunnalle. Vaikuttavuutta mitataan opiskelijoiden osallistumisen määrällä toteutettuun toimintaan, tavoitettujen opiskelijoiden määrällä koko kohderyhmästä ja opiskelijoiden toiminnalle antamalla asiakaspalautteella. Asiakastytyväisyyskyselyssä kysytään myös toiminnan vaikuttavuudesta opiskelijoiden arkeen.

Yhteistyötahot

Lahti

Muut yhteistyötahot

Koulutuskeskus Salpaus, Lahden lukio Gaudia, Lahden Lyseon lukio, Päijät-Hämeen hyvinvointialueen opiskelijahuolto, Lahden nuorisopalveluiden muut yksiköt

Kustannusarvio ja rahoitus

Haettava summa (€)

321300,00

Avustuksen suunniteltu käyttöaika

01.10.2024 - 30.09.2026

Kustannusarvio

Kustannus	Summa (€)	%-osuus	Erittely
Palkkakustannukset sivukuluineen / työpalkkio	333000,00	93%	2 hlöä x 24 kk, 2 hlöä x21 kk palkat sivukuluineen
Matka- ja kuljetuskustannukset	4500,00	1%	Työntekijöiden matka- ja kuljetuskustannukset, oman auton käyttö siirtymiin, matkakustannukset seminaareihin ja koulutuksiin
Kurssi- ja koulutuskustannukset	5000,00	1%	Henkilöstön kurssi- ja koulutuskustannukset
Välinehankinnat	8500,00	2%	Toiminnan järjestämiseen liittyvät välineet ja materiaalit

Tilavuokrat			
Muut vuokrat, leasingkustannukset			
Muut kustannukset	6000,00	2%	Henkilöstön työnohjauskulut, painatuskulut viestintämateriaaleista, muut mahdolliset palveluiden ostot ja ennakoimattomat kustannukset
Yhteensä (€)	357000,00		

Rahoitus

Rahoituslähde	Summa (€)	Erittely
Valtionavustus (haettava summa)	321300,00	
Kunnan rahoitus/kuntien omarahoitus	35700,00	
Yksityinen omarahoitus		
Muu julkinen rahoitus ja avustukset		
Toiminnasta saatavat tulot		
Muu rahoitus		
Yhteensä (€)	357000,00	

Valtionavustuksen osuus kokonaisrahoituksesta

90,00 %

Tarkemmat tiedot rahoituksesta

Meillä on meneillään aiempi rahoitus, joka päättyy 31.12.2024, siksi palkat on laskettu toisen työparin osalta vasta vuoden 2025 alusta lähtien.

Nuorisotyö kouluissa

Mille kouluasteelle nuorisotyö kohdentuu?

- Alakoulu
 Yläkoulu
 Yhtenäiskoulu
 Lukio
 Ammatillinen koulutus
 Jokin muu, mikä?

Palkattavien nuorisotyötä tekevien määrä henkilötyövuosina

7,5

Onko koulussa/kouluissa jollain muulla avustuksella tuettuja koulu yhteisöohjaajia, koulucoacheja tai muita vastaavia toimijoita?

Kyllä

Lahden lukio Gaudiassa on ollut lukuvuoden ajan yhteisöohjaaja hankerahalla. Yhteisöohjaajan on koettu helpottavan nuorten tavoitettavuutta ja hän on saanut toiminnallaan aktivoitua hiljaisimpia ja ulkopuolelle jääviä opiskelijoita mukaan toimintaan ja sitoutumaan opintoihin. Yhteisöohjaaja on ollut myös mukana ryhmätyksissä sekä oppitunneilla. Lukion kokemukset yhteisöohjaajasta ovat olleet myönteiset: osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien käytänteiden kehittäminen on vaatinut yhteisöohjaajan osaamista. Yhteistyön yhteisöohjaajan ja opettajien välillä on koettu kehittäneen lukion toimintakulttuuria ja henkilökunnan osaamista. Oppituntien ulkopuolinen toiminnan on koettu ehkäisseen kiusaamista ja se on tukenut turvallista yhteisöllistä toimintakulttuuria. Yhteisöohjaajan työn jatko rahoituksen päätyttyä on vielä avoin.

Koulutuskeskus Salpauksessa vuoden 2024 lopussa päättymässä olevassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston rahoittamassa koulu- ja oppilaitosnuorisotyön Adapteri-hankkeessa työskentelee kaksi oppilaitosnuorisotyöntekijää. Hankkeen tavoitteena on ollut tukea opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia korona-ajan aiheuttamissa haasteissa sekä ukrainalaisten opiskelijoiden integroitumista oppilaitokseen. Henkilökunnalta saadun palautteen mukaan nuorisotyö on ollut kaivattu lisä oppilaitoksen toimintakulttuuriin. Sen on koettu olevan tarpeellinen matalankynnyksen tuki, jossa opiskelijat ovat voineet kohdata helposti turvallisia aikuisia, jotka ymmärtävät nuorten kokemusmaailmaa. Oppilaitosnuorisotyö on koettu suureksi avuksi oppilaitoksen arjessa. Tämä hanke jatkaa heidän työtään Salpauksessa. Koulutuskeskus Salpauksessa ei ole

nuorisopalveluiden oppilaitosnuorisotyöntekijöiden lisäksi muita hankerahalla palkattuja samankaltaisia työntekijöitä.

Kuinka monelle oppilaalle avustettava toiminta kohdistuu?

8200

Kuvaile avustuksen tarve

Haemme avustusta kahden työparin palkkaamiseen Koulutuskeskus Salpauksen kahdelle kampukselle ja Lahden kaupungin lukioihin. Toimintaa järjestetään neljässä eri toimipisteessä eri puolilla kaupunkia. Haemme edellisessä rahoitushaussa myös kahta työparia, mutta saimme vain yhden. Tämä on aiheuttanut sen, että resurssi ei ole ollut riittävä edes Salpauksen opiskelijoiden tarpeisiin. Lukioihin emme ole voineet tarjota mitään tällä rahoituskaudella. Tarve molemmissa on kuitenkin suuri. Opiskelun kurssikeskeisyys ja nuorten erilaiset valinnat aiheuttavat sen, että kiinteitä luokkayhteisöjä ei enää muodostu samalla tavalla kuin aiemmin ja opiskelijat jäävät helposti kaikkien ryhmien ulkopuolelle eivätkä tunne kuuluvansa mihinkään yhteisöön. Tämä näkyy myös kouluterveyskyselyn tuloksissa.

Lahden lukio Gaudia on kahdesta lukiosta yhdistynyt suurlukio, jossa opiskelee noin 1400 opiskelijaa ja on siten Suomen suurin lukio. Lahden Lyseossa on noin 850 opiskelijaa. Lukioissa opiskelevista yli puolet on oppivelvollisuusikäisiä. Suuressa opiskelijamäärässä on merkittävä määrä tukea tarvitsevia nuoria, joilla haasteet liittyvät sosiaalisiin suhteisiin pedagogisten haasteiden sijaan, ja joihin kouluilla ei ole käytettävissään tukimuotoja. Lukioissa on iso tarve tukea yhteisöllistä opiskeluhoitotyötä, jota opiskeluhoitohenkilöstö pyrkii järjestämään. Nuorisotyöntekijät kunnallisen nuorisotyön viitekehyksestä tuovat tähän uuden, erilaisen näkökulman ja osaamisen. Lyseossa kuraattori ja erityisopettaja ovat järjestäneet teemallisia Opiskeluhoitamoita, mutta aikaresurssi ei ole ollut riittävä. Lisäksi opiskelijat ovat suhtautuneet varauksellisesti oman henkilökunnan järjestämään toimintaan peläten tulevansa leimatuiksi tai toimintaan osallistumisen vaikuttavan arvosanoihin. Lahden lukio Gaudiassa Opiskeluhoitamoita järjestetään harvoin, koska henkilöstöllä ei ole resursseja järjestää niitä.

Myös Koulutuskeskus Salpauksessa toivotaan yhteistyötä opiskeluhoillon ja –hyvinvoinnin toimijoiden kanssa. Kuten lukioissakin, ammatillisessa oppilaitoksessa opiskeluhoillon henkilöstöllä ei ole riittäviä resursseja yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittämiseen, vaan henkilöstön ajan vie yksilökohtainen työ. Nuorisotyöllinen osaaminen ja erityisesti osaaminen nuorten kohtaamisessa tuo nuorille lisäarvoa yhteistyössä.

Kouluterveyskyselyssä (THL 2023) Lahden tulokset jäivät lähes kautta linjan koko maan keskiarvoa heikommiksi. Vastausten mukaan nuorten on vaikeampaa päästä esimerkiksi opiskeluhoillon palveluihin Lahdessa kuin maassa keskimäärin. Mielen hyvinvoinnissa lahtelaiset nuoret ovat selvästi alle Suomen keskiarvon. Koulukiusaamista on koettu selvästi yli valtakunnallisen keskiarvon, lukiolaisista 1,4% ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 4,9%. Päihdekokeilut ja käyttö korostuvat ammatillisessa oppilaitoksessa. Seksuaalista häirintää ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista on kokenut 38,6% (valtakunnallinen ka 26,2%) ja lukiolaisista 34,6% (valtakunnallinen ka. 31,3%). Seksuaalisen häirinnän määrä on kasvanut vuoden 2021 kouluterveyskyselyistä ammatillisessa oppilaitoksessa 8,2% ja lukioissa 3,3%. Sekä ammattioppilaitoksessa että lukioissa on selvästi tarvetta vaikuttaa opiskelijoiden sosiaaliseen käyttäytymiseen oppilaitosyhteisössä, jotta kiusaamista ja häirintää saadaan vähennettyä ja kaikille tulee kokemus turvallisesta yhteisöstä ja siihen kuulumisesta.

Ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista 49,8% on vaikeuksia oppimistaidoissa ja lukiolaisista 47,6 prosentilla on sama ongelma. Kouluterveyskysely myös kertoo lukiolaisista yli 17% kokeneen oppilaitoksen työolojen häirinneen opiskelua.

Lahden sosioekonomisesta asemasta kertoo kouluterveyskyselyssä myös nuorten kokemus perheen taloudellisesta tilanteesta. Ammatillisen koulutuksen vastaajista 47,2% (valtakunnallinen ka. 39,8%) kokee perheen taloudellisen tilanteen huonoksi, lukiolaisista 31,9% (valtakunnallinen ka. 30,6%). Nousua edellisestä kyselystä on 5,9% ja 2,6%. Ammatillisen koulutuksen opiskelijoista 9,0% ja lukiolaisista 8,1% on kokenut vanhempien tai muiden huolta pitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa. Tulokset ovat selvästi valtakunnallista keskiarvoa korkeammat (valtakunnallinen ka 6,9% ja 7,6%).

Lahdessa on vahva perinne koulunuorisotyöstä peruskouluissa, ja nuoret ovat tottuneet opetushenkilöstöön kuulumattoman aikuisen läsnäoloon koulussa. Oppilaitoksen ulkopuolinen ammatillinen koetaan helposti lähestyväksi ilman pelkoa vaikutuksesta arviointiin opiskelijana. Toisen asteen oppilaitoksissa tämä yhteys puuttuu

ja tarve nuorisotyölle näkyy oppilaitoksen arjessa. Opiskelijat kaipaavat kohtaamisia sekä läsnä olevaa, kuuntelevaa aikuista. Oppilas- ja opiskeluhuoltolain mukaisesti oppilaitoksissa on opiskeluhuollon palvelut, mutta opiskeluhuoltohenkilöstöllä ei ole antaa riittävää opiskelijoiden tarvitsemää läsnäoloa. Lisäksi opiskeluhuolto kokee saavansa oppilaitosnuorisotyöstä oppilaitosten kaipaamaan moniammatillista yhteistyötä ja osaamista hyvinvoinnin lisäämiseksi.

THL:n kouluterveyskyselyn (2023) mukaan yksinäisyyttä tunnetaan edelleen enemmän ammatillisissa oppilaitoksissa, jossa 21,8% kokee yksinäisyyttä. Tulos on toiseksi korkein Suomessa, valtakunnallisen keskiarvon ollessa 16,5%. Lahden lukio Gaudiassa vain 35,8% kokee olevansa tärkeä osa kouluyhteisöä. Valtakunnallisesti opiskelijoista 9,4% ei koe osallisuutta, Gaudiassa luku on yli 14%. Nuorisotyöntekijöiden järjestämät ryhmämuotoiset toiminnot tarjoavat opiskelijoille paikkoja löytää ystäviä ja tutustua muihin opiskelijoihin turvallisessa tilassa ja ympäristössä.

Hanketta on valmisteltu yhteistyössä koulutuskeskus Salpauksen ja Lahden lukioiden kanssa.

Kuvaile aiemmin tekemäänne koulunuorisotyötä

Lahden nuorisopalvelut on tehnyt koulunuorisotyötä Lahden kaupungin kahdeksassa yläkoulussa vuodesta 2013 lähtien. Jokaisella yläkoululla toimii kokopäiväinen koulunuorisotyöntekijä ja toiminta toteutetaan Lahden kaupungin nuorisopalveluiden talousarviomäärärahoilla. Nuorisopalveluiden ja perusopetuksen yhteistyö perustuu yhdessä laadittuun yhteistyösuunnitelmaan, joka päivitetään koulukohtaisesti lukuvuosittain. Toimintaa seurataan ja arvioidaan vuosittain tehtävillä kyselyillä oppilaille ja yhteistyökumppaneille. Kyselyiden tulokset käydään läpi esihenkilöiden kanssa ja yhteistyösuunnitelman toteutumista käydään läpi yhdessä rehtorin, nuorisopalveluiden palvelupäällikön (esihenkilö) ja koulunuorisotyöntekijän kanssa.

Yläkouluissa tehtävä koulunuorisotyö on ennaltaehkäisevää ryhmien kanssa tehtävää työtä, joka edistää yhteisöllisyyttä koulun toimintaympäristössä. Koulunuorisotyöntekijä on osa koulun moniammatillista työryhmää. Hän on nuorille helposti lähestyttävä aikuinen, jolla on taito ja aikaa kohtaavaan työhön nuorisoyhteisössä viitekehityksessä. Kasvattajayhteisön osana koulunuorisotyöntekijä osallistuu yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän työskentelyyn. Yhteistyön tavoitteena on mm. tunnistaa ne nuoret, jotka tarvitsevat tukea opintoihin tai sosiaalista vahvistamista arjen ja vapaa-ajan tueksi. Lahden nuorisopalvelut on saanut Etelä-Suomen AVI:lta rahoituksen oppilaitosnuorisotyöhön vuosille 2023-2024 Adapteri-hankkeeseen. Hanke päättyy 31.12.2024. Hankkeessa kaksi nuorisotyöntekijää on työskennellyt Koulutuskeskus Salpauksen kahdella kaupunkikampuksella, joissa on yli 5300 opiskelijaa. Hankkeen ensimmäisenä vuonna työntekijät tekivät itseään tunnetuksi sekä kehittivät oppilaitokseen sopivaa toimintaa kokeilemalla erilaisia asioita ja toimintatapoja. Oppilaitos otti nuorisotyöntekijät hyvin vastaan ja mukaan toimintoihinsa. Toisena toimintavuonna toiminta on keskittynyt enemmän oppilaitosnuorisotyöntekijöiden itse järjestämään toimintaan, mikä on tarjonnut opiskelijoille uusia mahdollisuuksia oppilaitoksen järjestämien toimintojen rinnalle.

Oppilaitosnuorisotyöstä kerätään palautetta lukukausittain. Keväällä 2024 opiskelijoilta saadun palautteen mukaan nuorisotyö on lisännyt oppilaitoksen viihtyisyyttä, mutta samalla palautteista tuli ilmi, ettei oppilaitosnuorisotyö ole erottunut riittävästi omaksi toiminnakseen oppilaitoksen toimintatarjonnassa. Palautteissa on tullut esiin läsnä olevien aikuisten merkitys koulupäivien aikana, kuten myös palvelujen tuntemisen ja palveluohjauksen merkitys. Samalla kun oppilaitos on ottanut nuorisotyöntekijät vastaan moniammatillisena vahvistuksena, on opiskelijoilta saatu palaute osoittanut nuorisotyön tarpeen ja helposti lähestyttävien aikuisten läsnäolon tärkeyden. Oppilaitosnuorisotyössä on korostunut opiskelijoiden palveluohjauksen sekä tuen tarve, mikä on näkynyt tarpeena keskustella nuorisotyöntekijöiden kanssa.

Henkilökunnalta saaduissa palautteissa kiitetään nuoria ymmärtävää asiantuntijuutta ja työ on koettu tärkeäksi matalan kynnyksen tueksi opiskelijoille. Oppilaitosnuorisotyön on koettu olevan turvallista oppimisympäristöä ja opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintaa. Nivelvaihtely, jota tehdään alkukesästä ja opintojen alkaessa, on koettu hyvänä ja helpottavan uusien, peruskoulun päättäneiden nuorten opintojen aloittamista. Oppilaitosnuorisotyöntekijät ovat tehneet yhteistyötä koulunuorisotyöntekijöiden kanssa erityisesti opintojen nivelvaiheessa oppilaiden siirtyessä opiskelemaan ammatilliseen koulutukseen. Oppilaitosnuorisotyöntekijät ovat käyneet yläkouluilla esittäytymässä ja kertomassa opiskelusta ammatillisessa oppilaitoksessa tavoitteena olla tuttuja kasvoja nuorille heidän aloittaessaan opinnot.

Pienryhmätoiminta toisella asteella on osoittanut vieraammaksi: sille ei ole ollut helppoa löytää sopivia tiloja, eikä oppilaitos ole nähnyt toimintaa ensisijaisen tärkeänä eikä siitä viestiminen ole tavoittanut opiskelijoita

toivotulla tavalla. Parhaiten oppilaitosnuorisotyö on tavoittanut nuoret avoimessa toiminnassa, jota he ovat itse järjestäneet ja johon opiskelijat ovat myös sitoutuneet. Kehitettävää oppilaitosnuorisotyössä on erityisesti toiminnan toteuttamisessa opiskelijälähtöisesti.

Opiskeluhuollossa käynnistettiin Huoltamo-toiminta joitakin vuosia sitten ja Huoltamotoimintaa on toteutettu yläkouluilla oppilashuoltoryhmien ja koulunuorisotyöntekijöiden yhteistyönä. Lukioissa Huoltamotoiminnasta vastaa opiskeluhoollon työntekijät yksin. Huoltamoissa on ollut vaihtuva teema, jonka parissa on keskusteltu mehun tai kahvin parissa. Koulutuskeskus Salpauksessa teemalliset Huoltamot vaihtuivat aulakahveihin, jossa opiskeluhooltoväki tulee opiskelijoille tutuksi kahvin ja kuulumisten vaihdon lomassa.

Oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö on tarvittava kehityssuunta opiskelijoiden tukemiseksi toisella asteella. Siinä missä koulunuorisotyö on saanut selkeän rakenteen, oppilaitosnuorisotyö tarvitsee vielä rakenteellista selkeyttämistä omana toimintanaan oppilaitoksen arjessa.

Nykyisen hankkeen kautta on kohdattu noin puolet kohderyhmästä (eli reilusta 5000 opiskelijasta).

Koulunuorisotyössä jokaisella yläkoululla on oma nuorisotyöntekijä, joka toimii ainoana nuorisotyön edustajana koulun arjessa. Yksin toimiminen tuo haasteita siihen, mitä on mahdollista tehdä ja usein pitää löytyä nuorisopalveluiden muusta henkilökunnasta työpari asioiden toteuttamiseen. Oppilaitosnuorisotyössä on lähdetty työparimallista, joka on osoittautunut hyväksi toiminnan järjestämisen kannalta, mutta myös tukee työntekijää säilyttämään nuorisotyön näkökulman, kun on toinenkin saman ammattikunnan edustaja työyhteisössä päivittäin. Lisäksi työparityö tuo turvallisuutta varsinkin silloin, kun oppilaitoksessa on syystä tai toisesta levottomuutta tai työskentely jatkuu koulupäivän jälkeen.

Nyt meneillään olevassa oppilaitosnuorisotyön hankkeessa on kokeiltu paljon erilaisia toimintatapoja. Uudessa hankkeessa niistä otetaan parhaiten toimivat ja siirretään myös lukioiden puolelle. Samalla niitä kehitetään edelleen vastaamaan paremmin niihin tavoitteisiin, joita hankkeelle on asetettu. Nykyisessä hankkeessa on kerätty palautetta sekä opiskelijoita että oppilaitoksen henkilökunnalta. On käynyt ilmi, että reilun vuoden aikana työpari ei ole onnistunut tekemään itseään tunnetuksi joka puolella kampuksia ja kaikille opiskelijoille ja koko henkilökunnalle. Hankkeen alussa tehty esittäytymistyö ja eri aloilla kierteleminen ei ole riittänyt tunnettuuden saavuttamiseksi, siksi jatkamme jatkossa esittäytymistä edelleen ja säännöllisesti sekä lukioissa että kaikilla koulutusaloilla ja pidämme yhteyttä eri henkilöstöryhmiin. Tunnettuuden lisäämisen ja varsinaisen toiminnan välille pitää löytää sopiva tasapaino, että molempia pystytään tekemään riittävästi.

Kuvaile avustuksella tehtävää koulunuorisotyötä

Avustuksella kehitetään yhtenäistä nuorisotyön mallia toisen asteen oppilaitoksissa. Nuorisotyöntekijät jalkautuvat oppilaitoksiin ja kohtaavat nuoria käytävillä ja oppilaitosten yhteisissä tiloissa innostaen heitä mukaan suunnittelemaan kouluissa oleviin tiloihin toimintaa, mutta myös keräten nuoria kiinnostavia aiheita ja asioita teemallisia toimintoja varten. Oppilaitosnuorisotyöntekijät myös kiinnittävät huomiota, jos tuntien ulkopuolella tapahtuu kiusaamista ja ehkäisevät omalla läsnäolollaan opiskelijoiden syrjäytymistä ja yksin jäämistä oppilaitosyhteisöstä. Näin oppilaitosnuorisotyöntekijät ovat osa oppilaitoksen kasvattajayhteisöä ja tukevat oppilaitosten hyvinvointia ja arkea. Oppilaitosnuorisotyö täydentää oppilaitosten omaa yhteisöllistä opiskeluhooltotyötä.

Kehittämistyötä nuorisotyöntekijät tekevät yhdessä Koulutuskeskus Salpauksen opiskelijatoiminnanjohtajan ja Lahden lukio Gaudian henkilöstön kanssa tuomalla oppilaitosten omaan toimintaan kunnallisen nuorisotyön otetta ja toimintatapoja. Nämä toimintatavat viedään toiseen lukioon, Lahden Lyseoon, jossa nuorisotyötä ei ole ollut vielä lainkaan, mutta nuorisotyön tarve on huomattu koulun arjessa.

Oppilaitokset tarjoavat tilat ja välineitä käytännön työhön ja oppilaitosnuorisotyöntekijät työskentelevät oppilaitoksissa ja tulevat siten olemaan osa oppilaitosyhteisöä. Toiminnassa käsitellään elämän eri osa-alueisiin kuuluvia asioita myös asiantuntijoiden kanssa, esimerkkeinä seksuaalikasvatus, arkielämän taidot, työllisyyspalvelut (yhteistyö Ohjaamon kanssa), etsivä nuorisotyö ja psykososiaalinen tuki. Nivelvaiheyhteistyötä peruskoulujen opinto-ohjaajien kanssa kehitetään tavoitteena mahdollistaa arempien ja tukea tarvitsevien peruskoulun päättävien oppilaiden tutustuminen oppilaitoksiin kevään ja kesän aikana. Nivelvaiheytyön kautta nuorisotyöntekijät tulevat tutuiksi jo 9. luokalla, jolloin opintojen alkaessa nuorisotyöntekijät ovat kasvoiltaan tuttuja aikuisia oppilaitoksessa. Yhteistyö Ohjaamon ja etsivän nuorisotyön kanssa mahdollistaa opintojen päättövaiheessa olevien elämäntilanteen huomioimisen ja sujuvan palveluohjauksen.

Opiskelijoiden ryhmähenkeä ja sitoutumista oppilaitokseen lisätään nuorisotyön kautta viihtyisyyden ja turvallisuuden tunteella. Oppilaitosnuorisotyöntekijät eivät pysty ryhmäyttämään kaikkia aloittavia ryhmiä (aloittavia ryhmiä on useita kymmeniä ammatillisessa oppilaitoksessa), mutta nuorisotyöntekijät voivat auttaa opetushenkilöstöä ryhmäyttämään kriittisissä tilanteissa olevia ryhmiä (ryhmissä havaittu kiusaamista tai ryhmää on kohdannut kriisi). Samoin nuorisotyöntekijät voivat auttaa opetushenkilöstöä kehittämään ryhmäytyksiä, esimerkiksi ideoimalla tai neuvomalla eri tapoja ja harjoitteita ryhmäytyksiin.

Toiminta tulee olemaan opiskelijalähtöistä ja sitä kehitetään opiskelijoiden toiveiden, palautteiden ja aloitteiden pohjalta. Oppilaitosnuorisotyöntekijät voivat hankkeen edetessä koota toiminnan kehittämistä innostuneista opiskelijoista oman kehittämissyöryhmänsä, joka ideoi toiminnan, esimerkiksi teemapäivien, sisältöä.

Liitteet

Liitteen nimi	Kuvaus	Lähde
---------------	--------	-------

Asioija

Asioijan etunimi

Jaana

Asioijan sukunimi

Lehtinen

Asioijan valtuutustieto

Oma ilmoitus valtuudesta yrityksen/yhteisön puolesta asiointiin

[Aluehallintovirastojen yhteystiedot](http://www.avi.fi) (www.avi.fi)